

medullarem molem constituent, etiam tandem in nervos abeant, per quos nutritius in glandulis istis elaboratus succus in corpus distribuatur, existimat MALPIGHIIUS in *Tractat. de structura viscerum, capit. de Cortice cerebri.*

Thes. 3.

Pari autem quendam spiritum ab officio animale dictum, hic præsupponimus, cum videamus v. gr. nervo dissecto perire membro infra sectionem sensum pariter ac motum: Objectiones autem contra eum discussas vide in ROLFINKII *exercit. Anatomic.* Hunc generari ex sanguine indubium est, cum nulla adsit materia pro eodem: & quidem sanguinis partem subtilissimam volatilem, qua spiritus vitalis aliàs dicitur esse id, quod transeat in animale spiritum asserimus. Non per modum novæ cujusdam elaborationis, aut fermentationis in cerebro perficiendæ, sed per nudam separationem, dum spiritus salinus volatilis & lucidus sanguinis, à sanguine in cerebro separatur, & ita solus ac purus indeque vegetus existens membra, in fluxu suo actuat, eaque ad sensum ac motum disponit, & hos varios, prout ubique particularem organorum characterem suscipit & proprietatem induit.

Thes. 4.

Modum istius separationis optimè expressisse videtur SYLVIIUS in *dissert. 8. §. 29.* & WILLIS in *Anatom. cerebri cap. 9. pag. 68.* per modum nempe subtilissimæ filtrationis, vel accuratæ per serpentinus ductus destillationis, qua partes sanguinis spirituosæ activæ & mobiles ex carotidibus in cerebro, ex vertebralibus vero in cerebello, per eorum corticem glandulosum agiler penetrando transeat, in cerebri medullam crassioribus obpororum angustiam, aquosis ob cerebri substantiam, quasi oleosam & pingvem, exclusis, unde necesse est emergat spiritus subtilis volatilis facillimè mobilis & luminosus, in statu scilicet naturali constitutus.

Thes. 5.

Cum ergo spiritus animalis præses sit omnium sensuum & hos consequentium affectuum & motuum, necessarium erit, materiali tuo influxu vigorem hunc partibus tribuere, quod defendentem vide CHARLETONEM in *exercit. 11.* contra eos, qui nuda quadam irradiatione à cerebro partes, ita disponi asserunt, ut aptæ fiant ad percipiendas sensilium objectorum impressiones, & exsequendos debitos motus. Determinatur autem Spiritus Animalis ex se indifferens ad diversas actiones pro varia partium organica dispositione, & proprietate, nam is ipse, qui in lingua dicitur gustare, videret, si esset in oculo, aut deglutiret si esset in Oesophagi musculis. In operationibus enim externis quos per motum exercet, passivè se habet; in instrumentis enim sensuum recipiendo objectorum sensilium per organa mota impressiones, sensus instrumentum est, sicut non nisi motus ipse fibras motrices movere videtur. Sed quoad sensus internos, non sine idearum compositione explicabiles aut ruditer saltem cognoscibiles, ipsisque consequentes affectus, quomodo hoc spiritu vel obeantur vel adjuventur, res adhuc intricatissima est.

Thesis 6.

Quod si Spiritus animales in debita quantitate & subtilitate blando & moderato motu agitentur, indeque cerebrum implendo, quodammodo expandant & continuato rivulo in corpus influant, omnium actionum animalium sequitur exercitium, h. e. *vigilia*, sin ab alio quocunque objecto vel perturbati & irritati inordinato & impetuoso in cerebro motu, ciantur, *mentis perturbatio*, & *deliria varia* non tamen diuturna oriuntur, ut in paraphrenitide, item in ebriis apparet. In partibus vero & musculis variæ gestulationes aut varii convulsivi motus producuntur, quod si hi spiritus paulo subtiliores celerius & agilius moveantur, subtilitatem s. acumen ingenii (quantum nempe hoc à sensibus internis dependet) alacritatemque singularem corporis actionibus, & promptitudinem conciliant, sed quæ ob nimiam spiritus subtilitatem, indeque insignem in varios non raro inordinatos motus aptitudinem, simul tamen etiam facilem eorum absorptionem & dispersionem, inconstantiam partim, partim etiam impatientiam secum vehunt, hinc versatilia ingenia, qualia Gallorum, item sic dictorum Cholericorum. Quod si hic spiritus purus quidem & lucidus, non tamen adeo subtilis & agilis sit indequetardius, ordinatè tamen, movetur, minus quidem velocia, acuta tamen & accurata conciliat ingenia, cum quadam pertinacia, simulque in omnibus actionibus autoritas quædam & maturitas, constantia & patientia est conspicua, ut in *Italis & Hispanis* & sic dictis *Melancholicis moderate* videre est, sin verò torpescat nimis spiritus, minus sit agilis, stupor & hebetudo ingenii cum actionum reliquarum corpore obvius est, ut in *phlegmaticis nimis* vel *nimis Melancholicis* usu venit. In tali casu spiritus excitandus est, unde choreæ, facetæ conversationes, jucunda Mulierum consuetudo, melancholicos alacres reddit, agitando nempe & subtilifando spiritus.

Thesis 7.

Quod si Spiritus torpeat vel ob deficientem quantitatem, vel ob deficientem subtilitatem, indeque parciter actardè influat, sensus quiescunt, & alta quies occupat membra, hoc est *somnus* obrepit, non enim defraudata sunt partes spiritus animali in somno, sed hic parciter tantum influat, & quia non adeo agilis & subtilis, non adeo facile objectorum sensilium recipit impressiones. *Causa ergo somni* est, 1. quando spiritus deficiunt exhausti nempe ob labores. 2. quando sunt torpidi & difficulter tardeque mobiles, quod fit primo ob cerebri aliqualem humectationem ex continua spirituum ex sanguine in cerebro in vigiliis generatione, cum quibus sensum aliquid aquosi simul destillat in cerebrum, unde spiritus similiter non tantum humidi & aquosi fiunt, indeque densiores, sed etiam ex infarctis poris iidem à solitis expansionum tractibus & orbitis pro isto tempore impediuntur. Vid. WILLIS in *Anatom. Cerebri pag. 84.* Secundo ob eorum fixationem s. condensationem ex assumptis vel applicatis medicamentis narcoticis seu Opiatis, quibus eorum motus insigniter impeditur solet.

CAPUT